Agroiqtisodiyot

илмий-амалий агроиқтисодий журнал

МУНДАРИЖА

3. **А.МИРЗАЕВ.** Бозор шароитида суғориладиган ерларда ер ва сув ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошуйириш имкониятлари

7. **A.ABDULLOYEV.** Mintaqa investitsion jozibadorligini baholash usullari

11. **Ф.ЮЛДАШЕВ.** Вопросы активизации инвестиционной деятельности банков путём создания финансово-промышленных групп

14. **Х.ҚАЛИМБЕТОВ, К.ХАЛМУРАТОВ, К.ПОЛАТОВ.** Қишлоқ хўжалигида ихтисослашув жараёни юз беришидаги муҳим шарт-шароитлар

17. **N.JURAYEVA.** Xorijiy tajribalar asosida, qishloq xo'jaligida yangi xizmat turlarini tashkil etish imkoniyatlari

20. **М.ЭРХОНОВА.** Қишло хўжалиги ўсимликларини биологик усулда ҳимоялаш соҳасини ривожлантиришнинг тн7азарий асослари

23. **М.ЯХЯЕВ.** Яйлов чорвачилигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари

27. **З.ИШНИЯЗОВ.** Пахтачилик соҳаси фаолиятининг иқтисодий самарадорлигини ошириш имкониятлари

29. **I.ERGASHEV, S.YULDASHEVA.** Paxtachilikda iqtisodiy samaradorlikni oshirishning omillari

32. **А.АБДУМЎМИНОВ.** Озиқ-овқат саноатининг миллий иқтисодиётда тутган ўрни

35. **Г.АДИЛОВА.** "Ақлли қишлоқ хўжалиги" концепцияларининг қишлоқ хўжалигини барқарор ривожлантиришдаги ўрни ва аҳамияти

39. **Д.ДЖАЛАЛОВА.** Қишлоқ хўжалигида инновацион технологияларни жорий этишнинг давлат томонидан қўллаб-қувватлаш механизмларини такомиллаштириш йўллари

42. **З.ЮСУПОВ.** Қишлоқ хўжалигини техник модернизациялаш тизимини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш йўллари

45. **С.ЖАМОЛДИНОВ.** Давлат солиқ инспекцияларида бухгалтерия ҳисобини ташкил этишнинг назарий асослари

49. **M.TURDIYEVA.** Sanoat korxonalarida innovatsiyalarning tutgan o'rni va roli (Buxoro hududi misolida)

51. **З.ҚАЙИМОВА, А.АБДУЛЛАЕВ.** Иқтисодиётни модернизациялаш шароитида халқаро стандартлар асосида озиқ-овқат маҳсулотларини рақобатбардошлигини ошириш йўллари

54. **З.РЕЙМБАЕВА.** Институционал механизмларининг моҳияти ва институтлар трансформациясида уларнинг ўрни

57. **З.ШАНИЯЗОВА.** Қишлоқ хўжалиги секторини ривожлантиришнинг назарий ва концепция асослари

59. **Z.GAIBNAZAROVA.** Avtomobilsozlik korxonalarida ilmiy-tadqiqot va ta'lim faoliyatini rivojlantirish

63. **М.А.ОРИПОВ, Н.О.РАХМОНКУЛОВА.** Ўзбекистонда инвестицион салоҳиятни ривожлантиришнинг мамлакат автотранспорт саноатидаги ўрни

66. **Қ.ПУЛАТОВ.** Тижорат банкларининг чакана кредитлаш амалиётини такомиллаштириш йўллари

70. **Н.ХАЛЛИЕВА.** Ўзбекистонда аҳоли бандлигининг амалдаги ҳолати ва уни ривожлантириш истиқболи

73. **A.ABDULLOEV, I.LATIPOV.** Oliy ta`lim muassasalarida ta`limning sifati va samaradorligini oshirish yo`llari

76. **А.ЖУЗБАЕВ.** Кичик бизнес субъектлари фаолиятини самарали молиялаштириш – соҳа тараққиёти гарови

81. **А. ОБЛОҚУЛОВ.** Туркияда кооперация шакллари ва муносабатларини ривожлантириш ҳолати ҳамда уни мамлакатимизда жорий этиш имкониятлари

84. **А.НАУРИЗБАЕВ.** Акциядорлик жамиятларнинг инвестицион фаолияти йўналишлари

87. **О.ҒАЙБУЛЛАЕВ.** Ўзбекистон Республикасида хорижий инвестицияларни жалб этиш орқали инвестицион салоҳиятни оширишнинг концептуал асослари

91. **Ҳ.ТУРОБОВА. Л.ЖИЯНОВ.** Биоиқтисодиёт: Бухоро вилоятида экин майдонларидан оқилона фойдаланиш имкониятлари

94. **Д.МАТКАБУЛОВА.** Ўзбекистон экспортини ривожлантиришда туризм салоҳиятидан фойдаланишни такомиллаштириш йўналишлари

99. **Н.ЯКУБОВА.** Бизнес-процесс в страховой деятельности во взаимосвязи с глобальными трендами: специфика и оптимизация

105. **А.АБДИЛАЛИМОВ.** Анализ и учет затрат в зерноперерабатывающих кластеров

109. **М.НАЗАРОВА.** Мева-сабзавот тармоғида инновацион технологияларни қўллашда ривожланган мамлакатлар тажрибаси

112. **Д.РУСТАМОВА, Д.СУЛТОНОВА.** Агробизнесда маркетинг стратегияси ва уни бошқаришнинг асосий йўналишлари

116. **Т.МАМАНАЗАРОВ.** Замонавий таълим ва инновацион технологиялар соҳасидаги илғор хорижий тажрибалар: кейс-стади

119. **Н.СОЛИЕВА.** Қишлоқ хўжалиги корхоналарини суғурталаш тизимини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш йўналишлари

122. **Г.БАЙМУРАТОВА.** Суғурта ташкилотлари молиявий рискларини баҳолаш: концептуал ёндашувлар

124. **Б.ЖУБАНОВА.** Тадбиркор субъектларнинг инновацион лойиҳаларини молиялаштириш

128. **O.SHERMATOV, G.OLIMJONOVA.** Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda meva sabzavotchilik sohasining o'rni

130. **Ш.АЗИЗОВ, О.МУСТАНОВ, Б.ЖЎРАЕВ.** Транспорт-логистик тизимлар фаолиятини мувофиқлаштиришнинг назарий-услубий асослари

133. **М.ТАИРОВА, М.НИЯЗОВ.** Современные системы оценки персонала предприятия по методу kpi (key performance indicators)

137. **К.ШОДМОНҚУЛОВ.** Кичик саноат зоналари фаолиятини ривожлантиришда индустриал паркларнинг ўрни

141. **Д.ЯНГИБОЕВ.** Лалми ерларда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш самарадорлигини оширишнинг ташкилий асослар

143. **N.ASHURMETOVA, G.XAMDAMOVA.** Jahon va o'zbekistonda organik qishloq xo'jaligini rivojlantirish tendentsiyalari

147. **Д.ШАМШИТОВА.** Классификация экономических потер наносимых вредителями сельскохозяйственному производству

150. **Ш.ИГАМОВА.** Перспективы дальнейшего развития промышленности строительных материалов

154. **А.ХАТАМОВ, З.САБУРОВА.** Аҳолини қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш жараёнларини такомиллаштириш

UDK: 005

SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSIYALARNING TUTGAN O'RNI VA ROLI (BUXORO HUDUDI MISOLIDA)

Муқаддас TURDIYEVA,
Buxoro davlat universiteti o`qituvchisi

Annotatsiya: Мақолада Buxoro hududini investitsiyalarni, hududlararo loyihalarni amalga oshirish orqali sanoat korxonalarini barpo etish va yanada rivojlantirish masalalari xususida fikr yuritilgan.

Аннотация: В статье рассмотрены вопросы строительства и дальнейшего развития промышленных предприятий Бухарского региона путем реализации инвестиционных, межрегиональных проектов.

Abstract: The article focuses on the issues of the restoration and further development of industrial enterprises through the implementation of investments, regional projects in Bukhara region.

Mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tashabbusi bilan kichik korxona va tashkilotlarni rag'batlantirish, sanoat korxonalarida invistitsiyalarni jalb qilish orqali mamlakat hududlarida ishlab chiqarishni yaxshilash, qo'shimcha yangi ish o'rinlarini yaratish muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Yurtboshimizning 2020 yil 29-dekabrda Oliy Majlisga murojatnomasida aynan invistitsiyalarni rag'batlantirish qo'shimcha yangi ilg'or loyihalar bilan ishlash va uni mamlakatimiz hududida joriy etish uchun juda katta topshiriqlar berildi. Bundan shuni anglash lozimki, joriy yilda sanoat korxonalari sonini oshirish va imtiyozli invistitsiyalarni joriy etish orqali sifatli korxona va tashkilotlarni yaratishga muhim ahamiyat berilmoqda.

So'nggi yillarda mamlakatimizda milliy maxsulotlarimizni ayniqsa paxta va paxta tolasini qayta ishlash mamlakatimizning chekka chekka hududlarida to'qimachilik sanoat korxonalarini rivojlantirish va sanoat korxonalarini barpo etish va sifatli mahsulotlar ishlab chiqarishga juda katta ahamiyat berib kelinmoqda. Shunday sanoat korxonalaridan biri bo'lmish Buxoro viloyatida tashkil etilgan Bukhara Cotton Textile (Buxoro paxta to'qimachiligi) klasteri hisoblanadi. Shuni ta'kidlab o'tish joizki ushbu korxonada bugungi kunga qadar paxta yetishtirishdan boshlab uni qayta ishlab tayyor va yarim tayyor mahsulotlar ishlab chiqarishni yo'lga ko'ygan. Bundan tashqari, Buxoro viloyatining Romitan tumanida 8 ming gektar maydonida paxta yetishtirilgan bo'lib, aynan ushbu yer mahsulotidan ip yigirish, kalavani bo'yash, mato to'qish va tayyor kiyim kechaklar tikish yo'lga ko'yilgan. Bugungi kunga kelib, ushbu korxona ishlab chiqarish zanjirining oxirgi nuqtasi hisoblanadi.

Korxona bugungi kunda, Germaniya, AQSh va Yevropa mamlakatlarining ilg'or texnika va texnologiyalari bilan jixozlangan bo'lib, 20 ga yaqin yangi bino va inshoatlarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, bugungi kunga kelib ushbu korxonada 6000 nafar xodim faoliyat yuritib kelmoqda. Ishlab chiqarishning ilk bosqichida 8450 tonna kalava ip yigirilar edi. Bugungi kunga kelib esa 15 million pogonometr jinsi matolari to'qiladi va buning natijasida esa keyingi bosqichda ko'shimcha qiymatga ega tayyor mahsulotlar ishlab chiqariladi. Bundan ko'zlanayotgan eng asosiy maqsad shuki, kelgusida ushbu milliy mahsulotlarimiz orqali tashqi bozorda o'z o'rnimizga ega bo'lish muhim ahamiyatga ega bo'ladi. Aynan bugungi kunga kelib ham, mamlakatimiz ichki bozorida korxona o'zining "B Jeans" brendi asosida Buxoro, Samarqand, Toshkent, Namangan shaharlarida o'z savdo do'konlari ishga tushirildi va o'z xaridorlari kundan – kunga o'sib bormoqda. Kelajakda yesa ushbu korxona mamlakatimiz bo'yicha 50 ta ana shunday do'konlar ochilishi rejalashtirilmoqda. Yana bir muhim jihati shundaki, 2020-yilda 8.2 million dollarlik mahsulot eksport qilingan. Korxonaning invistitsion istiqbollari shundaki, ishlab chiqarilayotgan mahsulotning ichki va tashqi bozorlardagi raqobatbardoshligini ta'minlash, milliy iqtisodiyotning barcha soha va tarmoqlari mutanosib rivojlanishiga erishish innovatsion xarakterga ega bo'lmog'i lozim.

O'zbekiston Respublikasida innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish va yanada rivojlantirish maqsadida quyidagilar taklif etiladi:

Ma'lumki, rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlardagi biz uchun kerak bo'lgan barcha texnologik bilim va yangiliklarni o'rganish, mamlakatimiz hududida iqtisodiy va ijtimoiy sohada bosqichma – bosqich tadbiq etish.

– Asosiy ahamiyatga ega bo'lib innovatsion loyihalarda investorlarni jalb qilish orqali xorijiy

Kalit so'zlar: *Hududlar, iqtisoslashuv, turistik salohiyat, qishloq turizmi, agroturistik obyektlar, mehmon uylar, ichki turizm, integratsiya.*

kapitalni oshirish;

– texnoligik innovatsiyalarga bag'ishlangan bilimlar bazasini tashkil qilish va unda internet portal orqali barcha fuqarolar foydalana olishlariga erishish;

– innovatsiyani rivojlantirish, bu sohadagi yutuqlarni yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulotga aylantirishda intellektual mulkning ishonchli himoyasini ta'minlash.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning 2020 yil 29 dekabrdagi Oliy Majlisga Murojatnomasi. http://uza.uz.

2. Вертакова Ю.В. Симоненко Б.С. Управление инновациями: теорпя и практика. –М.: Высшее экономическое образование, 2008.

3. Borut Likar, co-editors Peter Fatur, Urshka Mrgole; translation Arslingue K.Jontar, TEFL, TBE. — 1st. ed. — El. knjiga. — Ljubljana INNOVATION management [Elektronskivir] Korona plus — Institute for Innovation and Technology, 2013.

4. Гончаренко Л.П., Олейников Е.А., Березин В.В. "Инновационный менеджмент" учебное пособие/М.: КНОРУС, 2005, — 544 с.

Зинов В.Г. «Менеджмент инноваций: кадровое обеспечение» Учебник — М.:Дело 2005 – 496 с.

5. «Инновационная экономика» А.А.Динкин и другие. – М.: Наука , 2001.

6. Мухамедьяров А.М. "Инновационный менеджмент" учебное пособие – М.:Инфра – М, 2006. — 127 с.

7. Оголева Л.Н. Инновационный менеджмент: Учебное пособие / Под ред. д.э.н., проф. Л.Н. Оголевой. — М.: ИНФРА-М, 2006, — 238 с.

8. Yo`ldoshev N.Q. va boshqalar. «Innovatsion menejment». Darslik. TDIU. 2011y. — 312 b

Internet saytlar:

www.economics.ru

https://mininnovation.uz/

https://mineconomy.uz/

http://uza.uz.

http://www.statmirror.uz/